

ΝΟΥΜΑΣ

ΣΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΧΟΡΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ.Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Δ'. | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 9 του Απριλίου 1906 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οίκονόμου άριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 193

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΦΥΔΛΟ:

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Δειλοί και σκληροί στέχει — Νεκροσάλεμα.

Α. Ή Αγγλική Βούλη.

ΑΛΕΞΑΝΤΡΑ ΠΑΠΑΜΟΣΚΟΥ. Έπιστήμη πρωτομάρτητη — Αθράπινος Μηχανισμός (συνέχεια).

JUDAS ERRANT. Ό Παρδάς.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Λέκτιρος Παλαμᾶς. Γ. Ζουφρές.

Δ. Π. Τ. Φαινόμενα και Πράματα ('Η υπόδοχη — Μνημόσυνο Τρικούπη — Εδουάρδος και Κορδόνας — Οι παζογελασμένοι — "Ενας Ρωμιός χρονογένειος').

ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ — Ο.ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΣΚΑΪΡΟΙ ΚΑΙ ΔΕΙΛΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

ΝΕΚΡΟΣΑΛΕΜΑ

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

Ποιός μοῦ χτυπάει; Μήν οι στερεός φανίδες
Γιῆς βροχῆς
Ποῦ ἀριές γλιστρῶν ἀπὸ τὰ περαμίδια;
Μὴ ζητανεύῃ τὸ ἔλεος πανέρας δυστυχῆς;
Ἡ μῆτρας τῆς γωνίας τάποκαΐδια,

Πείν αὐτὸν τῆς στάχτης φονφηγτοῦν τὴν γενοική
Ισιωπή,
Σιγοστενάζουν; Ποιός φτωχός, ποιὰ λύπη,
Ποιός θέλει κάτι, καὶ δὲν ἔρει πῶς νὰ μοῦ τὸ πῆ;
Μήν εἶναι τῆς καρδιᾶς μονοὶ οἱ χτύποι;

Ποιὰ δάχτυλ' ἀλαφροπατῶν ἐκεῖ σὰ νὰ μιλᾶν
Παραποτεικά καὶ πονρασμένα,
Πιὸ μονσικά κι ἀπὸ τὰ χειλάκια σὰ γλυκοφιλῶν;
Ἄέρας εἶσαι; ξωτικό; τί θές; έμένα;

ΤΑ ΝΙΑΤΑ

Νά μας τί ταξίδι! Θάρρος' ή μέρα,
Πάλε όταν μᾶς πάρη ή παταχνιά,
Μαργαρίτα γρέφια τάτια μας, πατέρα,
Μείνανε στοῦ ἀγέρα τὰ παχνιά.

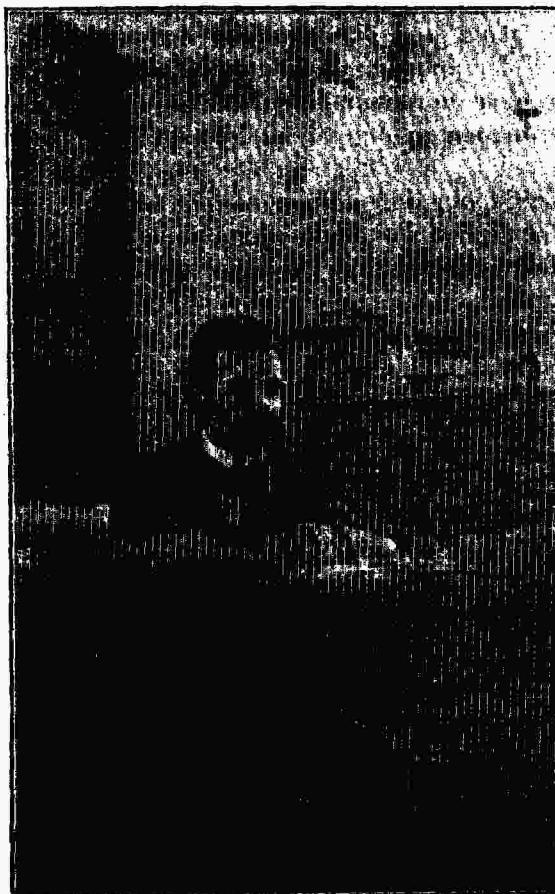
Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

Φωνοῦλες ποῦ ἀναβρύζετε σὰν τὸ ποτιστικό
Νεράκι στ' Αποιλιοῦ τὸ περιβόλι,
Γιατί πρατάτε μέσα σας κάποιο κρυφό παχό,
Ποῦ μὲ χτυπάει σὰν τὸ σπαθὶ καὶ σὰν τὸ βόλι;

ΤΑ ΝΙΑΤΑ

Μᾶς προσκάλεσες, νά τὰ παιδιά σουν,
Βγήκαμε ἀπὸ βάθια ἀλαργινά,

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΗ ΤΟΥ "ΝΟΥΜΑΣ",

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

(Φωτογραφία Αγριέα Καραβίτσα)

Κι ἄν πονᾶς, καὶ μάλλισας ή καρδιά σου,
Καὶ τὸ μνῆμα λούλουδα γεννᾶ.

Μυγδαλάνθια, σψιμο εἴταν χιόνι,
Καὶ μᾶς ἔκαψε λόσσοι θεριοῦ...
Μὰ ή καρδιά σου δὲν ξαραφούντωνει
Σὰν τὴν μυγδαλιὰ τοῦ Γεναριοῦ;

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

Πόρτα μονού, διάπλατη ἄροιξε καὶ σὰ θαματονεγή,
Χωρὶς κανεὶς τὸ μάνταλο νὰ σου τραβήξῃ,
Σπίτι μον, γέλα, στάχτη μον, λαμπάδιασε
Γιοργή,
Κ' ή Παναγιά στὸ εἰκονοστάσι ἀς τοξεῖ.

Ποῦ εἶστε, παιδιά μον, σπλάχνα μον, τί ἀρ-
γεῖτε;
Πόδια βαριὰ, φτερὰ γενῆτε.
Όλαντιγμέν' ή ὀλάδεια μον ἀγκαλιὰ
Νά σᾶς προσμένη ἀνήμπορη εἶναι πλιά.
Ποιός ἀγγελος σᾶς εἶπε « Αναστηθῆτε! »
Στὰ χείλια μον διψάνε τὰ φιλιά.

ΤΑ ΝΙΑΤΑ

Διγνοφυτρωμένα πολυτρίχια
Θέλονμε δροσιά· ποῦ εἶν' ή δροσιά;
Τοῦ Καιροῦ ἀγριώγατον τὰ νύχια
"Η τοῦ Πόνου πέλαγον ή μπασιά,

Σοῦ αὐλακῶσαν καὶ σοῦ συνεπῆραν
Κ' ἔτσι σοῦ φονφῆσαν τὴν φωριά;
Πῶς τὸ σημαδέψαν καὶ τὸ γύρων
Σὰ διαγουμισμένο ἀπ' τὸ βορρᾶ,

Τὸ δεντρὸ, χειμῶνα καλοκαίρι
Πλούσια φορτωμένο τὸν καρπὸ,
Τὸν ἀντρίκειον τοῦ, τάπαλὸ χέρι,
Τὸν ἀηδονολάλητο σκοπό;

Μαύρη ή μοῖρα καὶ ή ζωὴ πανέρμη,
Παρτοῦ πάντα, γύμνια καὶ ἀποιά,
Γέροντες στὰ χέρια σου, εἶν' ή θέρμη.
Καὶ στὰ στήθεια σου εἶν' ή παγωνιά.

Κ' εἶμαστε σὰν τὰ χελιδονάκια,
Σύρε μας ἀλλοῦ, σὲ μιὰ Αραπιά,
Στὴ γωνιά σου σβύσαν καὶ τὰ θράκια...
Φῶς τοῦ ἥλιοῦ, τοῦ ἥλιοῦ ζεστοκοπιά!

Τί ἔκαμες τὰ μάτια σου τὰ μαῆρα,
Τοῦ μετώπου τὴν φεγγοβολά,
Καὶ τὰ περοπάτηματα τὰ γαῦρα,
Καὶ τὰ ρυχτοφούντωτα μαλλιά;

Τῆς ἀγάπης τί ἔκαμες τὴ λαῖρα
Καὶ τὴν ἀξια κόρη τὴν υρά
Ποῦ προκατά της ἔφερε τὴν αὔρα,
Τὴν ύγεια, τὴν πίστη, τὴ γαρά,

Κι δλα, καὶ τὰ ρόδα καὶ τὰ ρόδια
Ἀπὸ τὴν ὀλόχλωρη Όμορφιά,
Κ' ηρθε καὶ σοῦ τάρροιξε στὰ πόδια;

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

Σώπα.... Τοῦ σταυροῦ της τάκαμα παρφιά....

Μὰ λυπηθῆτε με, μήν εἶστε
Σὰ μέλισσες ἀπάνω μου σπαράχτρες,
Σὰν ἐκδιηῆτες μέλισσες βούντε
Μέλισσες πρόδε έμένα ἀνθοβιζάχτρες,
Καὶ τὸ κεντρὶ σας ὅχι στὴν καρδιά μου
Αργοστάχτε τὸ μέλι σας, παιδιά μου!

— Ω παιδιά, γύρω μου πόσα, γύρω μου δλα,
Τραγονδῶ μὲ τὸ τραγοσῦδι σας, ωριῶ,
Ψάχνω, βρίσκω σας ἔνα ένα, νά ή μαριόλα
Κόρη, τὸ παιδάκι νά τὸ σερπετό,

Νά ή σγουρόμαλλη ξανθή μὲ τὰ λακκάκια
Στὰ δυνδ μάργοντα ἀπὸ γέλοιο καὶ ἀπὸ φῶς,

Νά κ' εσύ διο τρέλα, νά κ' εσύ διλη πάντα,
Κ' ή πονετική, καὶ διάλος, καὶ διάρφος,

Κ' ή λυπητερή καὶ ή Παναγιά τοῦ δινέάδον,
Κ' ἔνα παλληνάρι, νιδιά δραματωλδες,
Κ' ή ωρια ή δολοπλέχτρα σὰ θεά τοῦ Όμηρου,
Κι διάριβος τῆς Σκέψης κι διάμαρτωλδες....

Κ' εσύ ποῦ ἔπαιξες τὰ πρόσχαρα παιγνίδια
Σάμπως νὰ κρατοῦσες τάγιον τὸ φαρδί¹
Ποῦ πειάει βλαστούς, κ' εσύ μὲ τὰ στολίδια
Καὶ τάρχοντικὰ φερσίματα, δι παιδί,

Κ' εσύ ποῦ ἔπλεκες—λιγνὰ χεράκια διλάξια!—
Τάνθοστέφανα γιὰ σένα καὶ γιὰ μᾶς,
Κ' εσύ ποῦ ἔβγανες νυφούλα στὰ μετάξια,
Κ' ψών ποῦ ἔστεκες γυμνός νὰ πολεμᾶς,

Κ' εσύ, πάδος, δάκρυο, καὶ καρδιᾶς ἀγώνας,
Πάντα σαΐτεμένος, πάντα λατρευτής,
Κ' ἔτρεχες δόπου δρόμος καὶ βαθείδος κρυψώνας
Τὸν τρανὸν καῆμό σου νὰ τοῦ ἐμπιστευτής,

Κ' εσύ ποῦ ἤξερες ἀπ' διὰ τὰ τραγούδια,
Κ' εσύ ἀπ' διὰ τὰ βιβλία τὰ σοφά,
Κυνηγε πίσω ἀπὸ τάσπρα πεταλούδια,
Κ' εσύ δικὲ γυρούμενε πάντα στὸ σοφά,

Κ' εσύ ποῦ ἄφροζες τὶς θάλασσες, γοργόνα,
Καὶ καμάρι εσύ ποῦ ζούσες τοῦ σπιτιοῦ ..
Ποῦ είναι ή Πούλια ποῦ τὴν πάρφωνες κο-

Ιοῶνα,
Ποῦ εἰν' δι αἰνέρας τοῦ γαλάζιον σου ματιοῦ;

Ωμένανε, παιδάκια μου, καὶ εἰστε τὰ ἵδια,
Γκαὶ διὰ,
Πῶς διὰ μαραμένα καὶ γυμνά;
Ποῦ τάκριβά, τὰ πράσινα, τὰ ωραῖα, τὰ φεγγο-

Ιθόλα;
Συντρίμμια τὰ καράβια στὰ γκρεμά,
Καὶ τὰ σεντούκια τὰ θησαυροφόρα

Τὰ θάψαν τρίσθιθοι βυνδοί·
Τώρα ή δική σας γαληνία μὲ τὴ δική μου

Ιμπόρα
Συφοριασμένος διπλὸς ιόσμος· ποιός διὰ λυ-

Πηθῆ;

ΤΑ ΝΙΑΤΑ

Καὶ καπνός καὶ φέματα εἴταν διος,
Καὶ καταραμένοι οἱ θησαυροί,

Κ' οἱ ἀκριβοὶ κ' οἱ δραῖοι κ' οἱ φεγγοφόροι
Χάδηκαν. Κανεὶς νὰ μήν τοὺς βοῇ!

Ἄχαροι, καὶ πήγανε τοῦ πάνου....
Ρηγοπούλες ἀπλερες θαφτὲς
Όλες, Θέε μου, στὴ μονιά ἐνδες δράκον,
Καὶ κανεὶς δὲ σάλεψε γι' αὐτές.

Κ' εσύ ἀδιάφορος κ' εσύ, δι πατέρα,
Μιᾶς Ψυχῆς κ' ἐνδες Σατύρου γιὲ,
Τέρας ἀπὸ λάσπη πι ἀπὸ αἰθέρα,
Πλάσμα ἀνίδεο καὶ πλαστονργὲ,

Όλα σου τὰ χάδια, ποιὸς δὲν ξέρει
Πῶς τὰ ξόδεψες γιὰ μᾶς, ποιητή,
Μὰ ποιὲ δὲν ἀπλωσες τὸ χέρι
Ποῦ είναι σὰν ἀρπάγι καὶ κρατεῖ.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

Τὰ χέρια μου δὲν είναι σὰν τάρπαγια,
Καὶ δὲν κρατῶν, δὲ δύνονταν λυτρωμό,
Ξέροντε μόνο τὴν Ἰδέα καὶ τὸ ουδιδό
Ἀθάνατα τὰ δύο νὰ τὰ ζενγαρώνοντα,

Καὶ ξέρονταν ἀπὸ μᾶσσα πάποια μάγια,
Καὶ ξέρονταν τὸν ἀφρό νὰ πάσονταν,
Ποῦ σβύνεται στὰ δάχτυλα τοῦ καθενὸς καὶ
Στὴν πέτρα εἰκόνα, ή ἄγαλμα στὸν προῦντζο
Γνὰ τὸν πλάσονταν
Κι ἀχάλαστο τὸ πλάσμα, αὐτὸν νὰ κελαΐδάῃ...

Ωμένα! ποῦ μὲ σέργει
Η γνώμη μου ή τρελή!
Σὰν περιστέρι λαβωμένο παραδέργει
Στὴν ἀγκαλιά μου μέσα τὴν ἀμαρτωλή
Τὸ κάθε μου παιδάκι μαραμένα,
Κι ἀποσωμένα καὶ γυμνά
Καὶ τάχα ἀναστημένα, καὶ ξανά
Ξεψυχισμένα πιὸ σκληρά, καὶ μέσα ἐδῶ πιὸ
ξέρα!

Μή με καταριέστε, καὶ γιὰ σᾶς διὰ ύφάνω
—Σὲ ξωθῖας δασκάλας ἔκαμα σκολειό,
Πήρα τὸ φεγγάρι χιένι καὶ τὸ πλάνο
Φῶς τοῦ ἀποσπερτῆ κράτησ' ἀργαλειό.—

Μή με καταριέστε, καὶ γιὰ σᾶς διὰ ύφάνω
Γνέματα, κουβάρια, πνέματα, στοιχεῖα,
Καὶ παννιά ἀσημένια καὶ χρυσά διὰ κάνω
Σὰν ἀπὸ τὸν "Ηλιο κι ἀπ' τὴν Εύτυχιά.

Καὶ στάθιδα πορνιά σας διὰ τὰ ράψω ἀπάνω,
Τῆς Ανύης μιὰ ἀχτίδα δᾶχω γιὰ πλωνά,
Κι διὰ διὰ σᾶς ντύσω καὶ διὰ σᾶς ζεστάρω,
Κι διὰ φέγγοντα διὰ είναι μπρός σ' εσᾶς ἀχτά.

Καὶ διὰ γίνω οἱ Μοῖρες, οἱ χαρίστρες Μοῖρες,
Τὰ φορέματά σας θάματα τῆς γῆς,
Ζῶντες καὶ χιτῶνες, πέπλοι καὶ πορφύρες,
Τοῦ βραδυοῦ τάστερια, τάνδια τῆς αὐγῆς!

ΤΑ ΝΙΑΤΑ

Δύστυχε, κι ἀκόμα νὰ τὸ μάθης;
Εἶμαστε ίστοι,
Ο, τι μὲ τὰ μάγια σου μᾶς πλάθεις
Δὲ μᾶς βρίσκει.

Δὲν ξορκᾶν τὸ κρύο μας τὰ χρυσάφια
Καὶ τάσημα,
Εἶμαστε ἀπ' τὰ Τάρταρα, εἰν' ἐντάφια
Τούτη ή γύμνια.

Η δροφική σου ἀκούστηκε κιθάρα
Καὶ στὸν "Άδη,
Συνεπάλοντε μᾶς καρδιᾶς λαχτάρα
Τὸ σκοτάδι.

Κι ἀπ' τὸ Χάρο σὰν παρατημένα
Σεγλυνστράμε,
—"Αὐλό τὸ ποπάδι—πρός εσένα
Ποῦ ἀγαπάμε.

Ομως πάντα δένει μας τὰ πέδια
Μοῖρα ἀφέντρα
Μὲ τὸν πάτου κέσμο, εῖμαστε βώδια,
Νά ή βουκέντρα.

Μιὰ κλωστὴ μὲ τὸ κλονβί τὰ δένει
Τὰ φτερά μας,
Τὸ κλονβὶ ἀνοιχτό, τάργο προσμένει
Γύρισμά μας.

Ηρθαμε σ' ἐσέναν· ἐδῶ πέρα
Ποῦ ἀγαπάμε·
Μὰ τὸν κάνον, δι μόστυχε, δι πατέρα,
Μᾶς λές· «Νά με!»

Ισιοι ἐμεῖς, κ' εσύ στὸ φῶς γυρίζεις,
Ζῆς ἀκόμα·
Μὰ κ' εσύ βρυκόλακας, μυρίζεις
Απὸ χόμα!

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΑΙΘΟ ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

α') Ο ΠΑΡΑΣ

Αφιερωμένο στὸν ἀγαπημένο μου
Αργύρη Εφταλιώτη.

— Λιγάκι καλοσύνη, κύρι Αντώνη, λίγη πομονή...

— Τί πομονή, βρέ χριστιανή, τί πομονή, ποῦ περάσανε τρία χρόνια καὶ φῶς δὲν είδαμε!

— Τί νὰ σοῦ κάνω, κύρι Αντώνη, ποῦ διὰ στραβά κι ἀνάποδα μοῦρθανε· βροχής δὲν είχαμε, λάδι πολὺ δὲ βγάλαμε, τὸ βῶδι μου ψόφησε, τὸ πηγάδι ξεράθηκε... ἀσ' τα νὰ χαθοῦνε! μὲ πιάνεις τρέλλα νὰ τὰ συλλογιέμαι!

— Βρέ ἀδερφή, νὰ πετάξω τὰ χρήματα μου γιὰ τὴν ψυχή τοῦ παππούλη μου; Τσυγγρός ἔγεινα γιὰ νὰ χαρίζω;

— Δὲν είπα ή φτωχιά νὰ μοῦ τὰ χαρίσης γριά γυναίκα είμαι, ἀλλὰ δουλεύω σὰ σκύλα καὶ θὰν τὰ πλερώσω τὰ χρέη μου· νέσαι σίγουρος!

— Μωρ' ἀπὸ ποῦ θὰν τὰ πλερώσης, διάσολε! μπάξις κι δι ούρανός θὰ σου βρέξῃ μάννα; σὰ δὲ βγαίνεις ἀπ' τὰ χωράφια σου πούλα τὰ νὰ πλερώσης τὸ χρέος! Τέλλα είναι κολοκύθια!

— Σκλάβα θὰ γενῶ, γώ καὶ τὸ κορίτσι μου, μὰ τὰ λίγ' αύτὲς ρημάδια ποῦ μᾶς μείνανε δὲν τὰ πουλῶ, κύρι Αντώνη, ἔτσι μὰ τὶς ψυχῆς ποῦ χάσαις! πούλα δῶ καὶ πούλα κεῖ ρημάχτηκα, δὲ μούμενες σάλιο στὸ στόμα! Εχω δυό χωράφια κι αὐτὸν τὸ καλυβόσπιτο· σὰν τὰ πουλήσω κι αὐτὰ πῶς θὰ παντρέψω τὸ κορίτσι; πῶς θὰ τὸ διακρεντίφω; Ασε φίτος νὰ τελειώσουμε κάτι κιλίμα π' ἀρχίσαμε, κι ἔχεις δι Θεός! δὲ θὰ χάσης τὰ λεφτά σου!

— "Ακου με δῶ! λόγια πολλὰ δὲν ξέρω. Σὲ πῆρα γιὰ νοικοκυρά γυναίκα, γνώριζα τὸν ἄντρα σου, καὶ περίμενα τόσον καιρὸ δίλχως νὰ σὲ βιάσω· τώρα δύμας τὰ λεφτά μου τὰ θέλω! τὰ ψέματα πιὰ περάσανε· θέλω τὸν παρά μου—τάκουσες; —τόγε θέρω χωρὶς ἀναβολές! Οποιος ζῆται ἐλπίζοντας πεθαίνει χάσκοντας...

— "Ακου με, κύρι Αντώνη...

— Δὲ θέλω νάκεύσω τίποτα! Φτάνουν πιὰ τὰ λόγια! Σὰ δὲ μοῦ φέρης σ' ἔνα μῆνα διὸ πεντακοσίκια, τὰ χωράφια ποῦ δὲν πουλήσεις, γὼ θὰ σ' τὰ πουλήσω καὶ ξέρει το... Μπά! σήμερ' αὔριο, σήμερ' αὔριο... μπερμπάτηκα πράματα!

Εἰπε μὲ θυμὸ καὶ τὶς σφήλησε κατέχομενα τὴν πόρτη· ή φτωχὴ γριά σταθῆκε στὸν τόπο της, τὰν ἀποσβόλωμένη, μὲ ματιὰ γαλή κι ἀγριεμένη· τρέμανε τὰ χέρια της ἀπ' τὴ σύχιση καὶ λυγίζει τὰ γόνατά της σὰν παραλυμένα· Λενιώ! — φώναξε βραχὺ κι ἀποσταμένα, σὰ νὰ πυγότανες η φωνή στὸ λαρύγγη της· Λενιώ μωρή! νερὸ γιὰ στάλια, χάνουμαι!

— Η Λενιώ, δεκάξη γριού καπέλλα, ξανθούλια καὶ ροδοκόκκινη, ἔτρεζε στὴ μάννα της τρομαγμένη, φέρνοντας τὸ νερό, καὶ τὴν βάσταξε μὴν πέση, σὰν κλονιζότανε· Μπά κακὸ νὰ τοῦρθη! δὲν τοὺν μούτζωνες, καφομάννα, τὸ μαγκούφη, νὰ πάντα νὰ κουρεύεται! ἀλήθεια κι ἀπ' ἀλήθεια! — τῆς ἔλεγε τρίβοντας τὰ χέρια της γιὰ νὰ τὴ συνεφέρη...

— Παλιάνθρωπος είναι, θυγατέρα, ἀκαρδος εἶναι, μὰ τὸ δέκιο του τὸ ξέρει· τὰ λεφτά του ζητάει! Σὰ δὲν πάρη πό μένα κι ἀπ' ἀλλονα θὰ ζοφίση, σὰν καὶ μᾶς, στὸν ψάθα...